

32010L0018

18.3.2010.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 68/13

DIREKTIVA VIJEĆA 2010/18/EU**od 8. ožujka 2010.****o provedbi revidiranog Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu koji su sklopili
BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC te o stavljanju izvan snage Direktive 96/34/EZ****(Tekst značajan za EGP)**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 155. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

Direktiva 96/34/EZ je znatno pridonijela da se zaposlenim roditeljima u državama članicama poboljšaju raspoložive mogućnosti kako bi oni rješenjima o dopustu uskladili svoje poslovne i obiteljske obaveze.

(1) Članak 153. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”) omogućuje Uniji da podupre i dopuni djelovanje država članica, između ostalog na području ravnopravnosti muškaraca i žena s obzirom na njihove mogućnosti na tržištu rada i postupanje prema njima na radu.

(2) U skladu s člankom 155. stavkom 1. UFEU-a, socijalni dijalog na razini Unije može dovesti do ugovornih odnosa, što uključuje i sporazume, ako tako žele upravljačke strukture i radna snaga (dalje u tekstu „socijalni partneri”). Socijalni partneri mogu u skladu s člankom 155. stavkom 2. UFEU-a zajednički zahtijevati da se odlukom Vijeća na prijedlog Komisije provedu sporazumi koje su sklopili na razini Unije vezano uz pitanja obuhvaćena člankom 153. UFEU-a.

(3) Okvirni sporazum o roditeljskom dopustu sklopile su europske organizacije socijalnih partnera (ETUC, UNICE i CEE) iz industrijskih tvrtki 14. prosinca 1995., a pravni učinak dobio je Direktivom Vijeća 96/34/EZ od 3. lipnja 1996. o Okvirnom sporazumu o roditeljskom dopustu koji su sklopili UNICE, CEEP i EUTC ⁽¹⁾. Ta Direktiva je izmijenjena Direktivom Vijeća 97/75/EZ ⁽²⁾ i proširena na Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske.

(4) U skladu s člankom 138. stavcima 2. i 3. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (Ugovor o EZ-u) (*) Komisija se 2006. i 2007. savjetovala sa socijalnim partnerima o tome kako još bolje uskladiti poslovni, privatni i obiteljski život, a posebno postojeće propise Zajednice o zaštiti majčinstva i roditeljskom dopustu te o mogućnosti da se uvedu nove vrste dopusta iz obiteljskih razloga kao što su očinski dopust, posvojiteljski dopust i dopust radi skrbi o članovima obitelji.

(5) Tri europske organizacije socijalnih partnera (ETUC, UNIC i BUSINESSEUROPE koji se nekoć nazivao UNICE) iz industrijskih tvrtki i europska organizacija socijalni partner koja predstavlja određenu vrstu poduzeća (UEAPME) su 11. rujna 2008. izvijestile Komisiju o svojoj želji da u skladu s člankom 138. stavkom 4. i člankom 139. Ugovora o EZ-u (**) započnu pregovore radi revidiranja Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu zaključenom 1995.

(6) Te organizacije su 18. lipnja 2009. potpisale revidirani Okvirni sporazum o roditeljskom dopustu (dalje u tekstu „revidirani Okvirni sporazum”) i Komisiji uputile zajednički zahtjev da ona Vijeću podnese prijedlog teksta njegove odluke o provedbi tog revidiranog Okvirnog sporazuma.

(7) Europski socijalni partneri su tijekom pregovora potpuno revidirali Okvirni sporazum o roditeljskom dopustu iz 1995. Zbog toga je potrebno, umjesto da ju se samo izmjeni, Direktivu 96/34/EZ staviti izvan snage.

⁽¹⁾ SL L 145, 19.6.1996., str. 4.

⁽²⁾ SL L 10, 16.1.1998., str. 24.

(*) Prenumerirano: članak 154. stavci 2. i 3. TFEU-a.

(**) Prenumerirano: članak 154. stavak 4. i članak 155. TFEU-a.

- (8) S obzirom da države članice diljem Unije ne mogu same ostvariti ciljeve ove Direktive, koje su izrijeком: bolja usklađenost poslovnog, privatnog i obiteljskog života zaposlenih roditelja te ravnopravnost muškaraca i žena u ostvarivanju mogućnosti na tržištu rada i postupanju prema njima na radu, pa ih je lakše postići na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti, kako je utvrđeno člankom 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom razmjernosti, kako se propisuje tim člankom, ova Direktiva ne prelazi okvire nužnog radi postizanja tih ciljeva.
- (9) Sastavljajući prijedlog Direktive Komisija je u obzir uzela zastupnički status stranaka potpisnica revidiranog Okvirnog sporazuma i pravnu valjanost klauzula tog revidiranog Okvirnog sporazuma te njegovu usklađenost s odgovarajućim odredbama o malim i srednjim poduzećima.
- (10) Komisija je o svom prijedlogu obavijestila Europski parlament i Europski gospodarski i socijalni odbor.
- (11) U klauzuli 1. točki 1. revidiranog Okvirnog sporazuma, u skladu s općim načelima prava Unije na području socijalne politike, stoji kako se sporazumom utvrđuju minimalni zahtjevi.
- (12) U klauzuli 8. točki 1. revidiranog Okvirnog sporazuma stoji kako države članice mogu primijeniti ili uvesti povoljnije odredbe od onih koje se utvrđuju tim sporazumom.
- (13) U klauzuli 8. točki 2. revidiranog Okvirnog sporazuma stoji kako provedba odredbi sporazuma ne smije predstavljati valjanu osnovu za smanjenje opće razine zaštite koja se zaposlenim osobama pruža na području koje obuhvaća sporazum.
- (14) Države članice moraju osigurati djelotvorne, razmjerne i odvraćajuće kazne za sve povrede obveza iz ove Direktive.
- (15) Ako socijalni partneri zajednički to zatraže, države članice mogu im povjeriti provedbu ove Direktive, uz uvjet da su poduzele sve neophodne mjere kojima će se u svakom trenutku moći jamčiti rezultati koji se uvode ovom Direktivom.
- (16) U skladu s točkom 34. Međuinstitucionalnog sporazuma o boljem zakonodavstvu ⁽⁵⁾, države članice se potiču da za sebe i u interesu Unije izrade vlastite tablice koje će, koliko je to moguće, prikazivati povezanost ove Direktive s mjerama za njihovo prenošenje, te da ih objave,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Ovom Direktivom stupa na snagu revidirani Okvirni sporazum o roditeljskom dopustu koji su 18. lipnja 2009. zaključile europske organizacije socijalnih partnera (BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC) iz industrijskih tvrtki, kako je utvrđeno u Prilogu.

Članak 2.

Države članice određuju kazne koje će se primjenjivati za povrede nacionalnih odredbi donesenih na temelju ove Direktive. Kazne moraju biti djelotvorne, razmjerne i odvraćajuće.

Članak 3.

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom ili osiguravaju da socijalni partneri sporazumno uvedu potrebne mjere najkasnije do 8. ožujka 2012. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kad države članice donose ove mjere, one prilikom njihove službene objave sadrže uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice mogu dobiti dodatno razdoblje od najviše jedne godine kako bi se uskladile s ovom Direktivom, ako je to potrebno zbog posebnih teškoća ili provedbe kolektivnog ugovora. One o tome obavješćuju Komisiju najkasnije do 8. ožujka 2012. navodeći razloge zbog kojih se zahtijeva dodatno razdoblje.

3. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog zakonodavstva koje donesu na području na koje se odnosi ova Direktiva.

⁽⁵⁾ SL C 321, 31.12.2003., str. 1.

Članak 4.

Direktiva 96/34/EZ se stavlja izvan snage s učinkom od 8. ožujka 2010. Upućivanje na Direktivu 96/34/EZ smatra se upućivanjem na ovu Direktivu.

Članak 5.

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 6.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. ožujka 2010.

Za Vijeće

Predsjednik

C. CORBACHO

PRILOG

OKVIRNI (REVIDIRANI) SPORAZUM O RODITELJSKOM DOPUSTU

18. lipnja 2009.

Preambula

Ovim Okvirnim sporazumom između europskih socijalnih partnera, BUSINESSEUROPE-a, UEAPME-a, CEEP-a i ETUC-a (i odbora za vezu Eauradacres/CEC-a) revidira se Okvirni sporazum o roditeljskom dopustu koji je zaključen 14. prosinca 1995. i utvrđuju se minimalni zahtjevi o roditeljskom dopustu, kao važno sredstvo za usklađivanje profesionalnih i obiteljskih obaveza te promicanje jednakih mogućnosti i postupanja prema muškarcima i ženama.

Europski socijalni partneri zahtijevaju od Komisije da ovaj Okvirni sporazum podnese Vijeću kako bi ono donijelo svoju odluku kojom ovi zahtjevi postaju obvezujući za države članice Europske unije.

I. Opće odredbe

1. Uzimajući u obzir Ugovor o EZ-u, a posebno njegove članke 138. i 139. (*),
2. Uzimajući u obzir članak 137. stavak 1. točku (c) i članak 141. Ugovora o EZ-u (**) i načelo ravnopravnog postupanja (članci 2., 3. i 13. Ugovora o EZ-u (***)) te sekundarno zakonodavstvo koje se na njima temelji, a posebno Direktivu Vijeća 75/117/EEZ o usklađivanju zakonodavstava država članica o primjeni načela jednakih plaća za muškarce i žene ⁽¹⁾; Direktivu Vijeća 92/85/EEZ o provođenju mjera za poboljšanje sigurnosti i zdravlja trudnih radnica te radnica koje su nedavno rodile ili doje na radnom mjestu ⁽²⁾; Direktivu Vijeća 96/97/EZ o izmjeni Direktive 86/378/EEZ o provedbi načela jednakog postupanja za muškarce i žene u sustavima socijalne sigurnosti u zanimanjima ⁽³⁾; i Direktivu 2006/54/EZ o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i obavljanja zanimanja (preinaka) ⁽⁴⁾,
3. Uzimajući u obzir Povelju o temeljnim pravima Europske unije od 7. prosinca 2000. i njezine članke 23. i 33. koji se odnose na jednakost između muškaraca i žena te usklađivanje profesionalnog, privatnog i obiteljskog života,
4. Uzimajući u obzir Izvješće Komisije iz 2003. o provedbi Direktive Vijeća 96/34/EZ od 3. lipnja 1996. o Okvirnom sporazumu o roditeljskom dopustu koji su sklopili UNICE, CEEP i ETUC,
5. Uzimajući u obzir cilj Lisabonske strategije o gospodarskom rastu i radnim mjestima da se stope ukupne zaposlenosti povećaju na 70 %, stope zaposlenosti žena na 60 %, a stope zaposlenosti starijih zaposlenih osoba na 50 %; uzimajući u obzir ciljeve iz Barcelone o osiguranju ustanova za skrb o djeci; i uzimajući u obzir doprinos politika za poboljšanje usklađenosti profesionalnog, privatnog i obiteljskog života u postizanju tih ciljeva.
6. Uzimajući u obzir Okvir za djelovanje na ravnopravnost spolova europskih socijalnih partnera od 22. ožujka 2005., u kojem je podrška usklađivanju privatnog i poslovnog života jedan od prioriteta, a istodobno svjesni da je za nastavak ostvarivanja napretka u pitanjima usklađenosti nužno uspostaviti uravnoteženu, integriranu i dosljednu politiku koja sadrži rješenja vezana uz dopust, radne odnose i infrastrukturu namijenjenu skrbi,
7. Budući da su mjere za poboljšanje usuglašavanja dio širega političkog programa za rješavanje potreba poslodavaca i zaposlenih te za poboljšanje prilagodljivosti i zapošljivosti, kao dio pristupa fleksibilnosti.
8. Budući da bi obiteljska politika trebala doprinositi ostvarivanju ravnopravnosti spolova te da bi je trebalo promatrati u kontekstu demografskih promjena, učinaka starenja stanovništva, smanjenja razlika među naraštajima, promicanja sudjelovanja žena u radnoj snazi i podjele odgovornosti između žena i muškaraca.

(*) Prenumerirano: članci 154. i 155. TFEU-a.

(**) Prenumerirano: članak 153. stavak 1. točka (c) i članak 157. TFEU-a.

(***) Prenumerirano: članak 2. Ugovora o EZ-u se stavlja izvan snage i sadržajno zamjenjuje člankom 3. Ugovora o Europskoj uniji. Članak 3. stavak 1. Ugovora o EZ-u se stavlja izvan snage i sadržajno zamjenjuje člancima od 3. do 6. TFEU-a. Članak 3. stavak 2. Ugovora o EZ-u se prenumerira u članak 8. TFEU-a. Članak 13. Ugovora o EZ-u se prenumerira u članak 19. TFEU-a.

⁽¹⁾ SL L 45, 19.2.1975., str. 19. – 20.

⁽²⁾ SL L 348, 28.11.1992., str. 1. – 8.

⁽³⁾ SL L 46, 17.2.1997., str. 20. – 24.

⁽⁴⁾ SL L 204, 26.7.2006., str. 23. – 36.

9. Budući da se Komisija 2006. i 2007. savjetovala s europskim socijalnim partnerima u prvoj i drugoj fazi postupka savjetovanja o usklađivanju profesionalnog, privatnog i obiteljskog života te je između ostalog bilo riječi o ažuriranju regulatornog okvira na razini Zajednice, a dana je i potpora Okvirnom sporazumu europskih socijalnih partnera o roditeljskom dopustu s namjerom da se on revidira.
10. Budući da je Okvirni sporazum europskih socijalnih partnera o roditeljskom dopustu iz 1995. poslužio kao pokretač pozitivnih promjena, da je u državama članicama osigurao zajedničko stajalište o ravnoteži između poslovnog i privatnog i odigrao značajnu ulogu u pomaganju zaposlenim roditeljima u Europi da postignu bolju usklađenost; međutim, europski socijalni partneri na temelju zajedničkog vrednovanja smatraju da radi boljeg ostvarenja njegovih ciljeva određene dijelove sporazuma treba prilagoditi ili revidirati.
11. Budući da neka stajališta treba prilagoditi uzimajući u obzir rastuću raznolikost radne snage i društvene promjene, uključujući i sve veće razlike u strukturi obitelji, poštujući istodobno nacionalno pravo, kolektivne ugovore i/ili praksu.
12. Budući da u mnogim državama članicama poticanje muškaraca da preuzmu jednak dio obiteljskih obaveza nije donio zadovoljavajuće rezultate; stoga treba poduzeti djelotvornije mjere kako bi se potaknula ravnopravnija podjela obiteljskih zadaća između muškaraca i žena.
13. Budući da u mnogim državama članicama već postoji čitav niz politika i praksi koje se odnose na dopust, zbrinjavanje djece i fleksibilne oblike rada, skrojenih prema potrebama radnika i poslodavaca s ciljem da se roditeljima pruži potpora oko usklađivanja profesionalnog, privatnog i obiteljskog života; u provedbi ovog sporazuma to treba uzeti u obzir.
14. Budući da ovaj Okvirni sporazum predstavlja jedan element u aktivnostima europskih socijalnih partnera na području usklađivanja privatnog i poslovnog života.
15. Budući da je ovaj sporazum Okvirni sporazum kojim se utvrđuju minimalni zahtjevi i odredbe o roditeljskom dopustu, koji nije isto što i roditeljski dopust i izbjavanje s posla zbog više sile, državama članicama i socijalnim partnerima se prepušta utvrđivanje uvjeta za pristup i za načine primjene kako bi se u obzir moglo uzeti stanje u svakoj državi članici pojedinačno.
16. Budući da je pravo na roditeljski dopust u ovom sporazumu individualno pravo te u načelu nije prenosivo, državama članicama dopušta se da omoguće njegovu prenosivost. Iskustvo pokazuje kako nemogućnost prijenosa može imati pozitivan učinak na očeve i njihovu odluku da ga koriste, te se stoga europski socijalni partneri slažu da dio tog dopusta bude neprenosiv.
17. Budući da je važno u obzir uzeti posebne potrebe roditelja s djecom s invaliditetom ili dugotrajnim bolestima.
18. Budući da bi države članice trebale osigurati da se za vrijeme trajanja minimalnog razdoblja roditeljskog dopusta zadrže prava na davanja u naravi iz zdravstvenog osiguranja.
19. Budući da bi države članice kod provedbe ovog sporazuma također trebale, kad je to primjereno prema njihovim nacionalnim uvjetima te uzimajući u obzir proračunsku situaciju, razmotriti mogućnost da se zadrže prava na odgovarajuće naknade na temelju socijalne sigurnosti kakve vrijede tijekom minimalnog razdoblja roditeljskog dopusta, kao i ulogu koju, između ostalih čimbenika prilikom uzimanja roditeljskog dopusta, ima prihod.
20. Budući da iskustvo u državama članicama pokazuje kako je razina prihoda tijekom roditeljskog dopusta čimbenik koji utječe na to hoće li roditelji, posebno očevi, uzeti dopust.
21. Budući da dostupnost fleksibilnih radnih mogućnosti roditeljima olakšava da objedine radne i roditeljske obaveze i ponovno uključivanje na radno mjesto, posebno nakon povratka s roditeljskog dopusta.
22. Budući da je svrha rješenja vezanih uz roditeljski dopust pružiti potporu zaposlenim roditeljima za vrijeme jednog specifičnog razdoblja, a s ciljem zadržavanja i promicanja njihove neprekinute prisutnosti na tržištu rada; zbog toga bi trebalo veću pozornost posvetiti zadržavanju veza s poslodavcem za vrijeme trajanja dopusta ili s njim dogovoriti detalje povratka na posao.
23. Budući da se ovim sporazumom u obzir uzima potreba da se poboljšaju zahtjevi na području socijalne politike, da se unaprijedi konkurentnost gospodarstva Europske unije i da se izbjegne uvođenje administrativnih, financijskih i pravnih ograničenja na način koji bi usporio stvaranje i razvoj malog i srednjeg poduzetništva.

24. Budući da su socijalni partneri najpozvaniji za pronalaženje rješenja koja odgovaraju potrebama poslodavaca i radnika, oni će stoga imati posebnu ulogu u provedbi, primjeni, praćenju i procjeni ovog sporazuma kako bi se u širem kontekstu drugih mjera poboljšala usklađenost profesionalnih i obiteljskih obaveza i promicale jednake mogućnosti za muškarce i žene te jednako postupanje prema njima,

STRANKE POTPISNICE SPORAZUMJELE SU SE:

II. Sadržaj

Klauzula 1. Svrha i opseg

1. Ovim sporazumom propisuju se minimalni zahtjevi čija je svrha zaposlenim roditeljima olakšati usklađivanje roditeljskih i profesionalnih obaveza, uzimajući u obzir sve veću raznolikost obiteljskih struktura i istodobno poštujući nacionalno pravo, kolektivne ugovore i/ili praksu.
2. Ovaj sporazum primjenjuje se na sve zaposlene muškarce i žene koji imaju ugovor o radu ili o radnom odnosu kako je definiran zakonom, kolektivnim ugovorima i/ili praksom na snazi u svakoj državi članici.
3. Države članice i/ili socijalni partneri iz opsega i primjene ovog sporazuma ne isključuju radnike, ugovore o radu ili o radnom odnosu samo zato što se oni odnose na radnike koji rade skraćeno radno vrijeme, ugovorne radnike na određeno vrijeme ili osobe koje ugovor o radu ili o radnom odnosu imaju s agencijom za privremeno zapošljavanje.

Klauzula 2. Roditeljski dopust

1. Ovim sporazumom se zaposlenim muškarcima i ženama daje individualno pravo na roditeljski dopust za rođenje ili posvojenje djeteta kako bi se o tom djetetu skrbili do određene dobi, a najkasnije do osme godine života, što će definirati države članice i/ili socijalni partneri.
2. Dopust se dodjeljuje na razdoblje od najmanje četiri mjeseca, a radi promicanja jednakih mogućnosti i ravnopravnog postupanja prema muškarcima i ženama treba u načelu predvidjeti da on bude neprenosiv. Kako bi se oba roditelja potaknulo na ravnopravije uzimanje dopusta, treba predvidjeti da barem jedan od četiri mjeseca bude neprenosiv. Načini za primjenu neprenosivog razdoblja se na nacionalnoj razini propisuju zakonodavstvom i/ili kroz kolektivne ugovore, uzimajući u obzir postojeća rješenja o dopustu u državama članicama.

Klauzula 3. Načini primjene

1. Uvjeti za pristup korištenju i detaljna pravila za primjenu roditeljskog dopusta definiraju se zakonom i/ili kolektivnim ugovorima u državama članicama, uz uvjet da se poštuju minimalni zahtjevi ovog sporazuma. Države članice i/ili socijalni partneri mogu posebno:
 - (a) odlučiti daje li se roditeljski dopust na puno ili skraćeno radno vrijeme, na unaprijed određene vremenske intervale ili prema sustavu kreditiranja putem dogovora o radnom vremenu, pri čemu treba voditi računa o potrebama poslodavaca i radnika;
 - (b) pravo na roditeljski dopust dodijeliti ovisno o zadovoljavanju uvjeta na temelju trajanja zaposlenja, i/ili duljini trajanja službe, što ne smije prelaziti godinu dana; kada države članice i/ili socijalni partneri koriste tu odredbu, moraju se pobrinuti da se radi izračuna kvalificirajućeg razdoblja, u slučaju uzastopnih ugovora na određeno vrijeme kod istog poslodavca, kako je definirano Direktivom Vijeća 1999/70/EZ o radu na određeno vrijeme, u obzir uzme zbroj tih ugovora;
 - (c) definirati okolnosti u kojima se poslodavcu, nakon savjetovanja u skladu s nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima i/ili praksom, dopušta da odgodi davanje roditeljskog dopusta iz opravdanih razloga koji se tiču funkcioniranja organizacije. Svi problemi nastali zbog primjene ove odredbe trebaju se rješavati u skladu s nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima i/ili praksom;
 - (d) povrh navedenog pod točkom (c), odobriti posebna rješenja kako bi izašli ususret operativnim i organizacijskim zahtjevima malih poduzeća.
2. Države članice i/ili socijalni partneri određuju rokove u kojima zaposlene osobe moraju poslodavca obavijestiti o korištenju prava na roditeljski dopust, navodeći početak i kraj dopusta. Kad određuju trajanje tih rokova, države članice i/ili socijalni partneri moraju voditi računa o interesima zaposlenih i poslodavaca.
3. Države članice i/ili socijalni partneri moraju ocijeniti kolika je potreba da se uvjeti za pristup roditeljskom dopustu i načini njegove primjene prilagode potrebama roditelja djece s invaliditetom ili s dugotrajnom bolešću.

Klauzula 4.: Posvojenje

1. Države članice i/ili socijalni partneri moraju ocijeniti kolika je potreba za dodatnim mjerama koje se odnose na posebne potrebe roditelja posvajatelja.

Klauzula 5.: Radna prava i sprečavanje diskriminacije

1. Na kraju roditeljskog dopusta radnici imaju pravo vratiti se na isti posao ili, ako to nije moguće, na jednakovrijedan ili sličan posao u skladu s njihovim ugovorom o radu ili o radnom odnosu.
2. Prava koja je radnik stekao ili stječe na datum kad započinje roditeljski dopust moraju ostati kakva jesu sve do završetka roditeljskog dopusta. Na kraju roditeljskog dopusta se primjenjuju ta prava i sve promjene proizašle iz nacionalnog prava, kolektivnih ugovora i/ili prakse.
3. Države članice i/ili socijalni partneri moraju definirati status ugovora o radu ili o radnom odnosu za razdoblje roditeljskog dopusta.
4. Kako bi osigurali da zaposlene osobe mogu koristiti svoje pravo na roditeljski dopust države članice i/ili socijalni partneri moraju poduzeti potrebne mjere kako bi zaštitili zaposlene od postupaka koji su za njih nepovoljniji ili od otpuštanja zbog prijavljene potrebe za uzimanjem roditeljskog dopusta ili zbog uzimanja roditeljskog dopusta u skladu s nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima i/ili praksom.

5. O svim pitanjima s područja socijalne sigurnosti vezanim uz ovaj sporazum razmatraju ili odlučuju države članice i/ili socijalni partneri u skladu s nacionalnim pravom i/ili kolektivnim ugovorima vodeći računa o tome koliko je važan kontinuitet u pravima s područja socijalnog osiguranja uvrštenim u razne sustave, posebno zdravstvene skrbi.

O svim pitanjima vezanim za ovaj sporazum koja se odnose na prihod raspravljaju i odlučuju države članice i/ili socijalni partneri u skladu s nacionalnim pravom i/ili kolektivnim ugovorima, vodeći računa o ulozi koju – između ostalih čimbenika – ima prihod prilikom uzimanja roditeljskog dopusta.

Klauzula 6.: Povratak na posao

1. Radi promicanja bolje usklađenosti, države članice i/ili socijalni partneri poduzimaju potrebne mjere osiguranja da zaposlene osobe po povratku s roditeljskog dopusta mogu na određeno vrijeme zatražiti promjene svog radnog vremena i/ili rasporeda. Poslodavci takav zahtjev razmatraju i na njega odgovaraju vodeći računa o svojim potrebama i o potrebama zaposlenih osoba.

O pojedinostima vezanim za ovaj stavak odlučuje se u skladu s nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima i/ili praksom.

2. Radnici i poslodavci se potiču da tijekom trajanja roditeljskog dopusta održavaju vezu kako bi se olakšao povratak na posao nakon roditeljskog dopusta, a mogu se i dogovoriti o svim primjerenim mjerama za ponovno uključivanje o čemu odlučuju obje zainteresirane stranke uzimajući u obzir nacionalno pravo, kolektivne ugovore i/ili praksu.

Klauzula 7.: Odsutnost s posla zbog više sile

1. Države članice i/ili socijalni partneri poduzimaju mjere potrebne da se zaposlenim osobama dodijeli pravo na odsutnost s posla u skladu s nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima i/ili praksom, po osnovi više sile zbog hitnih obiteljskih razloga u slučaju bolesti ili nesreće zbog kojih je prijeko potrebna žurna nazočnost zaposlene osobe.
2. Države članice i/ili socijalni partneri mogu navesti uvjete za korištenje i detaljna pravila za primjenu klauzule 7. točke 1. i ograničiti to pravo na određenu godišnju količinu vremena i/ili po slučaju.

Klauzula 8.: Završne odredbe

1. Države članice mogu primijeniti ili uvesti povoljnije odredbe od ovih utvrđenih u ovome sporazumu.
2. Provedba odredaba iz ovog sporazuma ne predstavlja valjani temelj za smanjenje opće razine zaštite koja se zaposlenim osobama pruža na području obuhvaćenom ovim sporazumom. Ovim se ne dovodi u pitanje pravo država članica i/ili socijalnih partnera da razvijaju vlastite zakonodavne, regulatorne ili ugovorne odredbe, u svjetlu promjenljivih okolnosti (uključujući uvođenje neprenosivosti), uz uvjet da se poštuju minimalni zahtjevi predviđeni postojećim sporazumom.

3. Ovim sporazumom ne dovodi se u pitanje pravo socijalnih partnera da zaključuju na odgovarajućoj razini, što uključuje i europsku, sporazume kojima se odredbe ovog sporazuma prilagođavaju i/ili nadopunjuju kako bi se u obzir uzele specifične okolnosti.
4. Države članice donose potrebne zakone i druge propise usklađene s odlukom Vijeća u roku od dvije godine od njezina donošenja, ili osiguravaju da socijalni partneri uvedu potrebne mjere potpisivanjem sporazuma do isteka tog roka. Ako je potrebno, a uzimajući u obzir posebne teškoće ili provedbu kolektivnih ugovora, državama članicama može se dati najviše jedna dodatna godina da se usklade s tom odlukom.
5. Sprečavanje i rješavanje sporova i tužbi proizašlih iz primjene ovog sporazuma mora biti u skladu s nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima i/ili praksom.
6. Ne dovodeći u pitanje uloge koje imaju Komisija, nacionalni sudovi i Sud EZ-a, sva pitanja vezana za tumačenje ovog sporazuma na europskoj razini Komisija treba u prvom stupnju uputiti strankama potpisnicama koje će dati svoje mišljenje.
7. Ako to zatraži jedna od stranaka potpisnica ovog sporazuma, stranke potpisnice preispituju primjenu ovog sporazuma pet godina od datuma kad Vijeće donese odluku.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. lipnja 2009.

Za ETUC
John Monks
Glavni tajnik
U ime sindikalnog izaslanstva

Za BUSINESSEUROPE
Philippe de Buck
Generalni direktor

Za UEAPME
Andrea Benassi
Glavni tajnik

Za CEEP
Ralf Resch
Glavni tajnik
